

METRIČKI PROSTORI

Vježbe uz osmo poglavlje: Potpuni metrički prostori

1. Dokaži da je formulom $\rho(x, y) = \left| \frac{x}{1+|x|} - \frac{y}{1+|y|} \right|$ zaista definirana jedna metrika na $\mathbb{R}$ i da je ona topološki ekvivalentna standardnoj metrici d (primjer 27.4).
2. Neka je $((x_n, y_n))_n$ Cauchyjev niz u $X \times Y$ s bilo kojom od metrika d_1, d_2 ili d_∞ . Dokaži da su tada i nizovi $(x_n)_n$ i $(y_n)_n$ Cauchyjevi nizovi u X odnosno Y .
3. Neka je $f: (X, d_X) \rightarrow (Y, d_Y)$ bijekcija metričkih prostora takva da je f uniformno neprekidno a $f^{-1}: Y \rightarrow X$ neprekidno preslikavanje.
  - (a) Dokaži da ako je $(x_n)_n$ Cauchyjev niz u X onda je $(f(x_n))_n$ Cauchyjev niz u Y , pa zaključi da ako je (Y, d_Y) potpun onda je i (X, d_X) potpun.
  - (b) Za metričke prostore (X, d_X) i (Y, d_Y) kažemo da su *uniformno ekvivalentni* ako postoji bijekcija $f: X \rightarrow Y$ takva da su f i f^{-1} uniformno neprekidna preslikavanja.
Dokaži da je potpunost invarijanta uniformne ekvivalencije.
4.
  - (a) Konstruiraj primjer dviju topološki ekvivalentnih metrika na skupu X i niza $(x_n)_n$ u X koji je Cauchyjev s obzirom na jednu od tih metrika, a s obzirom na drugu nije.
  - (b) Neka je $f: X \rightarrow Y$ uniformno neprekidna bijekcija potpunog metričkog prostora (X, d_X) na metrički prostor (Y, d_Y) . Pokaži primjerom da, unatoč uniformnoj neprekidnosti preslikavanja f , i neprekidnosti inverza f^{-1} , (Y, d_Y) ne mora biti potpun.
5. Dokaži da ako je produkt $X \times Y$ metričkih prostora potpun, onda su X i Y potpuni.
6. Dokaži da uz L_2 -metriku $d_2(f, g) = \sqrt{\int_a^b (f(x) - g(x))^2 dx}$, prostor neprekidnih funkcija $[a, b] \rightarrow \mathbb{R}$ nije potpun.
7. Neka je X prostor omeđenih nizova realnih brojeva sa sup-metrikom d_∞ , i neka je $A \subseteq X$ podskup svih konvergentnih omeđenih nizova. Dokaži da je A zatvoren.
8. Konstruiraj primjer skupa X , funkcije $f: X \rightarrow X$ i dviju topološki ekvivalentnih metrika na X , tako da je s obzirom na jednu od tih metrika, funkcija f kontrakcija, a s obzirom na drugu, nije.
9.
  - (a) Pokaži da je funkcija $f: \langle 0, \frac{1}{4} \rangle \rightarrow \langle 0, \frac{1}{4} \rangle$ definirana s $f(x) = x^2$, kontrakcija, ali da nema fiksnu točku.
  - (b) Neka je funkcija $f: [1, \infty) \rightarrow [1, \infty)$ definirana s $f(x) = x + \frac{1}{x}$. Pokaži da iako je $[1, \infty)$ potpun i za sve $x \neq y$ vrijedi $|f(x) - f(y)| < |x - y|$, funkcija f nema fiksnu točku.
10. Neka je X potpun metrički prostor i neka je $f: X \rightarrow X$ preslikavanje za koje postoji k takav da je $f^{(k)} = \underbrace{f \circ f \circ \dots \circ f}_k$ kontrakcija. Dokaži da f ima jedinstvenu fiksnu točku x^* , i da za svaki $x \in X$ niz $(f^{(n)}(x))_n$ konvergira ka x^* .
11. Dokaži da funkcija $\cos: \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}$ nije kontrakcija, ali $\cos^{(2)} = \cos \circ \cos$ je kontrakcija.

12. Neka je X kompaktan metrički prostor i neka je $f: X \rightarrow X$ preslikavanje takvo da je $d(f(x), f(y)) < d(x, y)$ za sve $x \neq y$. Dokaži da f ima jedinstvenu fiksnu točku. [Uputa: Pokaži da postoji $\min \{d(x, f(x)) : x \in X\}$, i da je jednak nuli.]
13. (a) Konstruiraj primjer silaznog niza zatvorenih podskupova $A_n \subseteq \langle 0, 1 \rangle$ takvih da je $\lim_{n \rightarrow \infty} \text{diam } A_n = 0$ ali $\bigcap_{n \in \mathbb{N}} A_n = \emptyset$.
- (b) Konstruiraj primjer silaznog niza nepraznih podskupova $B_n \subseteq \mathbb{R}$ takvih da je $\lim_{n \rightarrow \infty} \text{diam } B_n = 0$ ali je $\bigcap_{n \in \mathbb{N}} B_n = \emptyset$.
- (c) Konstruiraj primjer silaznog niza nepraznih zatvorenih podskupova $C_n \subseteq \mathbb{R}$ takvih da je $\bigcap_{n \in \mathbb{N}} C_n = \emptyset$.
14. Dokaži sljedeću tvrdnju (obrat Cantorova teorema o presjeku, teorem 28.9):
 Neka je (X, d) metrički prostor sa svojstvom da je za svaki silazan niz $F_1 \supseteq F_2 \supseteq F_3 \supseteq \dots$ nepraznih zatvorenih podskupova takvih da je $\lim_{n \rightarrow \infty} \text{diam } F_n = 0$, presjek $\bigcap_{n \in \mathbb{N}} F_n$ neprazan. Tada je prostor (X, d) potpun.
15. Neka je (X, d) metrički prostor i $A, B \subseteq X$ dva potpuna potprostora. Dokaži da je i unija $A \cup B$ potpun potprostor.